

53. Što se dogodilo na Nicejskom saboru?

54 pitanja i odgovora o Isusu Kristu, pripremljenih od tima katoličkih teologa sa sveučilišta Navarra. Ovo je pitanje br. 53: „Što se dogodilo na Nicejskom saboru?“

25.11.2009.

Prethodna pitanja

Prvi sabor u Niceji bio je Prvi ekumenski Sabor, naime opći s obzirom da su na njemu sudjelovali

biskupi iz svih područja nastanjenih kršćanima. To se je dogodilo u vrijeme kada je crkva uživala stabilan mir i uz to posjedovala slobodu okupljanja. Odvijao se od 20. svibanj - 25. srpnja 325. godine. Na njemu su bili biskupi koji su na svojim tijelima imali još ožiljke od nedavnih mučenja jer su ostali vjerni u progonima, a sve se to događalo ne tako davno.

Car Konstantin, koji u to vrijeme još nije bio kršten, olakšavao je sudjelovanje biskupa stavljajući im kod putovanja na raspolaganje carsku poštu i nudeći im gostoprimstvo u Niceji u provinciji Bitiniji, odnosno kraj svoje rezidencije u Nikomediji. U stvari držao je da je vrlo pogodno to okupljanje, s obzirom da je ostvarivši pobjedu nad Licinijem 324. godine postigao ujedinjenje carstva, te je želio vidjeti i ujedinjenu crkvu, koja je u to vrijeme bila potresena

propovijedanjem Arija koji je negirao istinitost božanstva Isusa Krista. Od godine 318. Arije se suprotstavio svom biskupu, Aleksandru Aleksandrijskom i bio izopćen sa sinode svih egipatskih biskupa. Pobjegao je u Nikomediju, zajedno sa svojim prijateljem biskupom Euzebijem.

Među saborskim ocima sudjelovale su najvažnije crkvene ličnosti tog vremena. Osio biskup iz Kordobe, koje je navodno predsjedavao sjednicama. Aleksandar Aleksandrijski također je nazočio potpomognut u ono vrijeme đakonom Atanazijem. Marcelo iz Ancire, Makarios iz Jeruzalema, Leoncije iz Cezareje u Kapadociji, Eustahije Antiohijski i nekoliko svećenika u ime rimskog biskupa, koji zbog poodmakle dobi nije mogao prisustvovati. Također nisu nedostajali ni prijatelji Arijevi, kao Euzebije iz Cezareje, Euzebije iz

Nikomedije i još neki. Bilo je ukupno nekih 300 biskupa na saboru.

Pristaše Arija, koji su raspolagali i s podrškom cara Konstantina , mislili su da kada izlože svoja gledišta, da će sabor prihvatiti njihova gledišta.

Međutim, kada je Euzebij iz Nikomedije uzeo riječ i govorio da Isus Krist nije ništa više nego jedno stvorenje iako vrlo istaknuto i uzvišeno. Te da nije božanske prirode. Velika većina sudionika je uočila odmah da ovaj nauk izdaje vjeru primljenu od apostola. Da bi se izbjegle daljnje ozbiljne nedoumice, saborski Oci odlučili sastaviti nacrt na bazi krsnog vjerovanja crkve iz Cezareje, simbola vjere, koji odražava sintetički i jasno ispovijest izvorne vjere koju su kršćani primili i prihvatili od samih početaka. U njemu se kaže da je Isus Krist „ iste biti s Ocem, Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravoga Boga, rođen, ne stvoren ,*homoousios tou*

Patrou (istobitan s Ocem). Svi saborski Oci, osim dva biskupa ratificirala su ovo vjerovanje, (Nicejski simbol vjere), 19. lipnja 325.

Osim tih temeljnih pitanja vjere u Niceji se odredio datum proslave Uskrsa na prvu nedjelju nakon prvog punog mjeseca u proljeće, slijedeći praksu rimske crkve i mnogih drugih.

Što se tiče najvažnijeg pitanja, arijevske krize, nedugo nakon toga Euzebije iz Nikomedije uspio je uz pomoć Konstantina vratiti se u svoje sjedište, sam car naredio je biskupu Konstantinopola da prizna Ariju pravo na zajedništvo u crkvi. Nakon smrti Aleksandra Atanazije je uspio postati biskupom u Aleksandriji. Bio je jedna od najvećih ličnosti Crkve tijekom četvrtog stoljeća, koji je na visokom intelektualnoj razini branio Nicejsko vjerovanje, ali koji je radi toga bio poslan od cara u progonstvo.

Povjesničar Euzebije Cezarejski, također blizak Arijevim postavkama, pretjeruje u svojim spisima o utjecaju Konstantina na Nicejskom saboru. Ako bi se koristilo samo njegove izvore, moglo bi se činiti da je car uz nekoliko riječi pozdrava na početku sjednice, imao vodeću ulogu u pomirenju protivnika i vraćanju sklada kao i da se nametnuo također u doktrinarnim pitanjima iznad biskupa koji su sudjelovali na saboru. To je iskrivljena verzija stvarnosti.

Na temelju svih raspoloživih izvora može se reći, sa sigurnošću, da je Konstantin podržao održavanje Nicejskog sabora i utjecao da se on održi, pružajući svu moguću podršku. Međutim, istraživanja dokumenata pokazuju da car nije imao utjecaj na formulaciju vjere koja je u Vjeronanju, jer nije bio sposoban dominirati teološkim pitanjima o kojima se tamo

razgovaralo. Tim više što prihvaćeni zaključci nisu odgovarali njegovim osobnim sklonostima koji su bili više naklonjeni Ariju, naime da, Isus Krist nije Bog nego uzvišeno stvorenje.

Bibliografía: Alois Grillmeier, *Cristo en la tradición cristiana: desde el tiempo apostólico hasta el concilio de Calcedonia (451)*, Sígueme, Salamanca 1997; Javier Paredes (ed.) y otros, *Diccionario de los Papas y concilios*, Ariel, Barcelona 1998.

Francisco Varo

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/53-sto-se-dogodilo-na-
nicejskom-saboru/](https://opusdei.org/hr-hr/article/53-sto-se-dogodilo-na-nicejskom-saboru/) (4.04.2026.)